

Knowledge grows

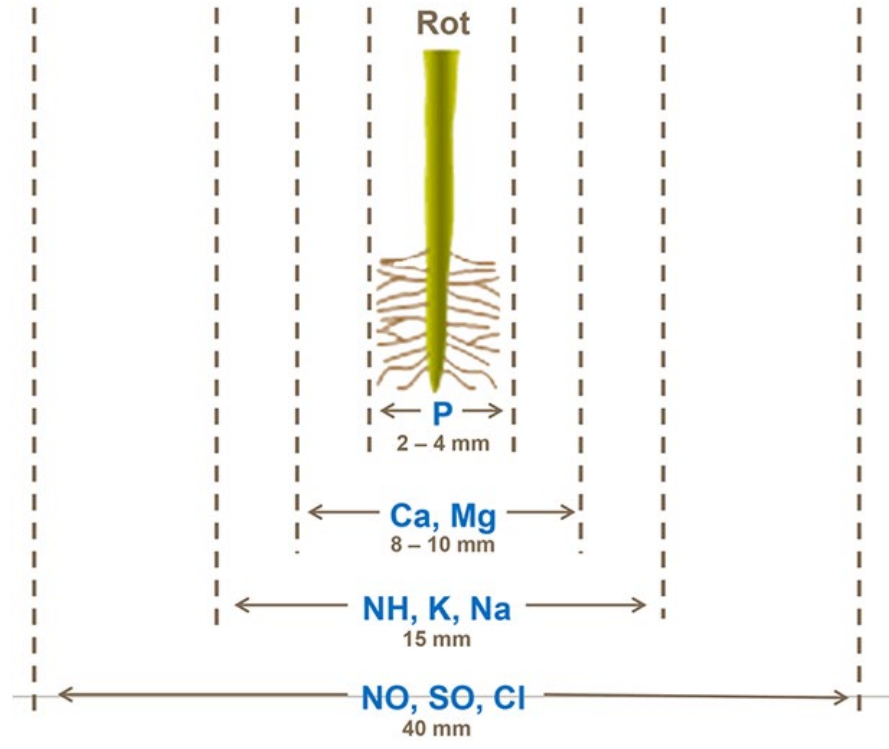
Yara Växtnäringsakademi

Kalium

Funktion, behov, balans

Upptaget av näringsämnen påverkas av avståndet till roten

Fält med randigt höstvetete c/c 40 cm mellan ränder.

Nedplöjd stalgödsel på vallbrott.

En del av fältet såddes om eftersom höstvetete utvintrade och även i det vårkorn som såddes uppstod samma symptom med randighet.

Orsak: Kaliumbrist

Foto : Ulf Axelsson
HS Skaraborg

Exempel på ett vårkorn efter vall med "vallbränna". Fältet har fått stallgödsel och vårplöjts med tydlig randighet i grödan

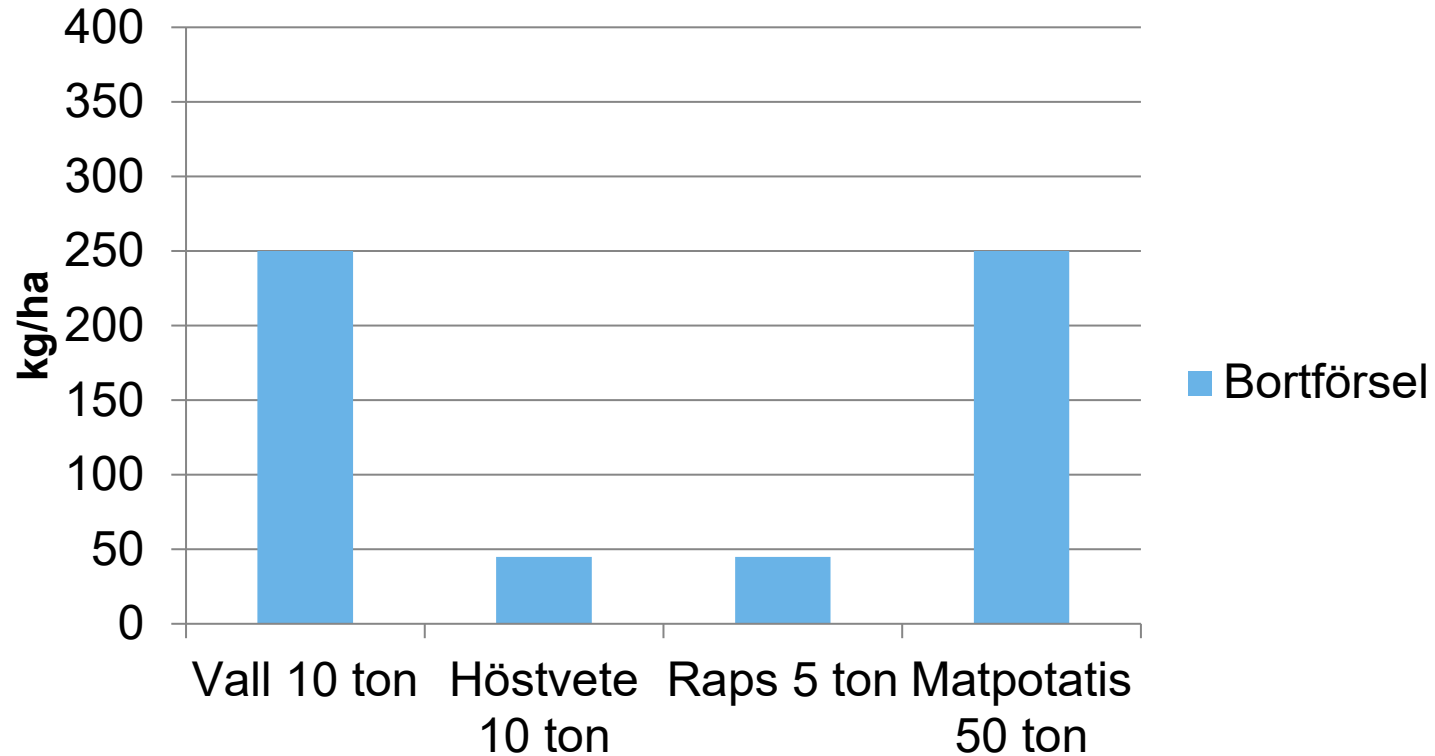
Orsak: Kaliumbrist

Foto : Ulf Axelsson
HS Skaraborg

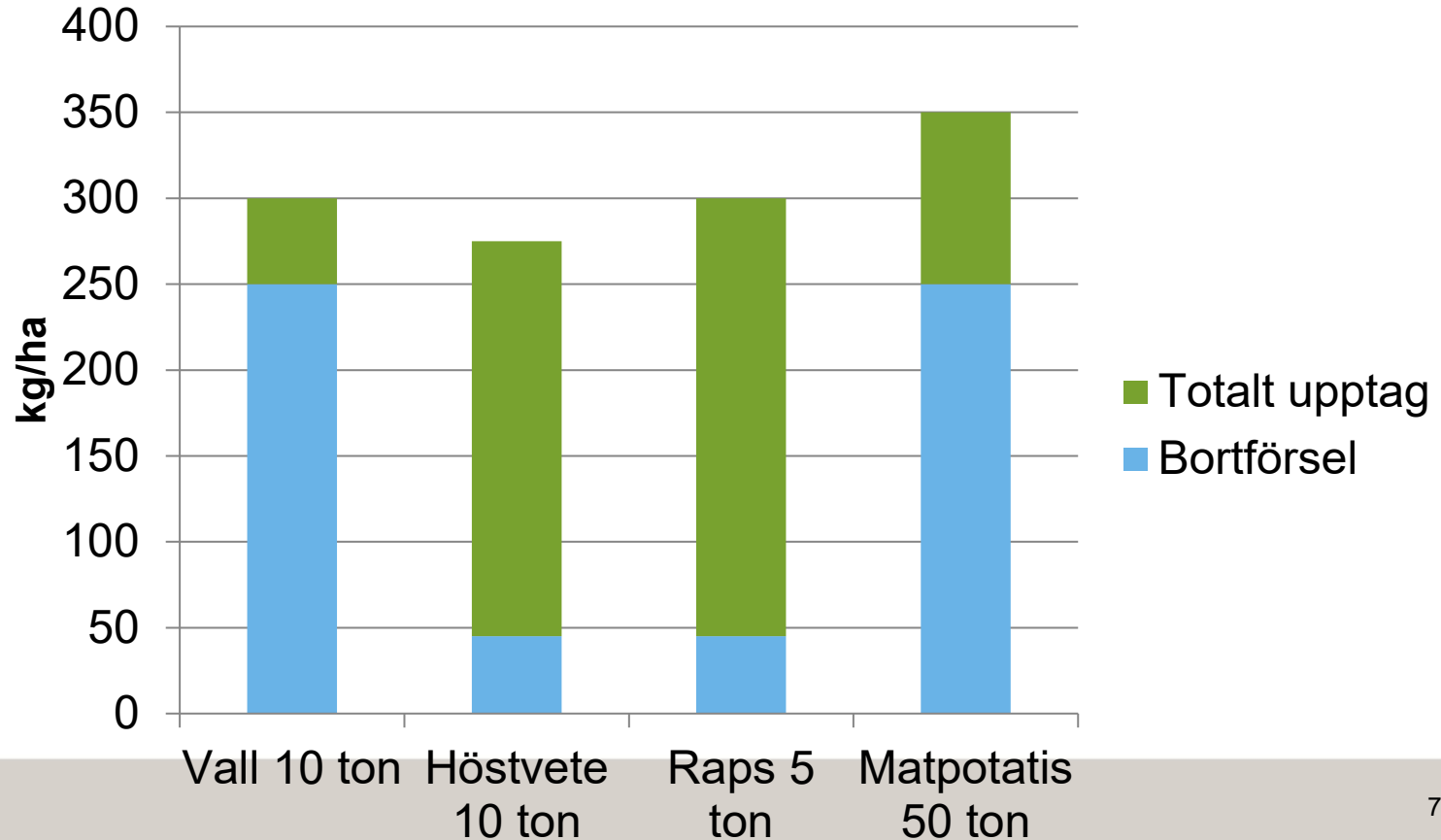
Kalium

- Kalium använder växten för att hålla uppe turgor i cellerna (saftspänning), men behövs också för fotosyntesen, proteinsyntesen och stärkelsesyntesen.
- Kalium påverkar köldhärdighet och torkhärdighet.
- Kalium ingår inte som byggsten i växternas organiska föreningar.
- När vi skördar grödor i vegetativt stadie är bortförseln i samma storleksordning som kväve. Vall är därför den stora förbrukaren.

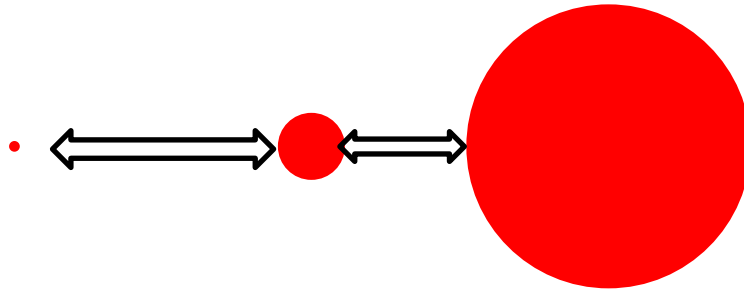
Ungefärligt bortförsel av kalium

Ungefärligt upptag och bortförsel av kalium

Kalium i matjord, lerjord

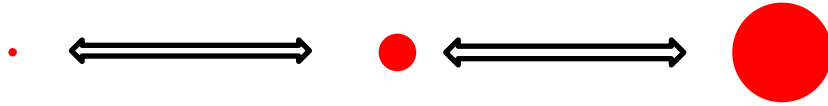
Löst i
markvät
ska

Utbytbart
ca 300
kg/ha vid

Svårlösligt
ca 6000
kg/ha vid

Kalium i matjord, sandjord

Löst i
markvät
ska

Utbytbart

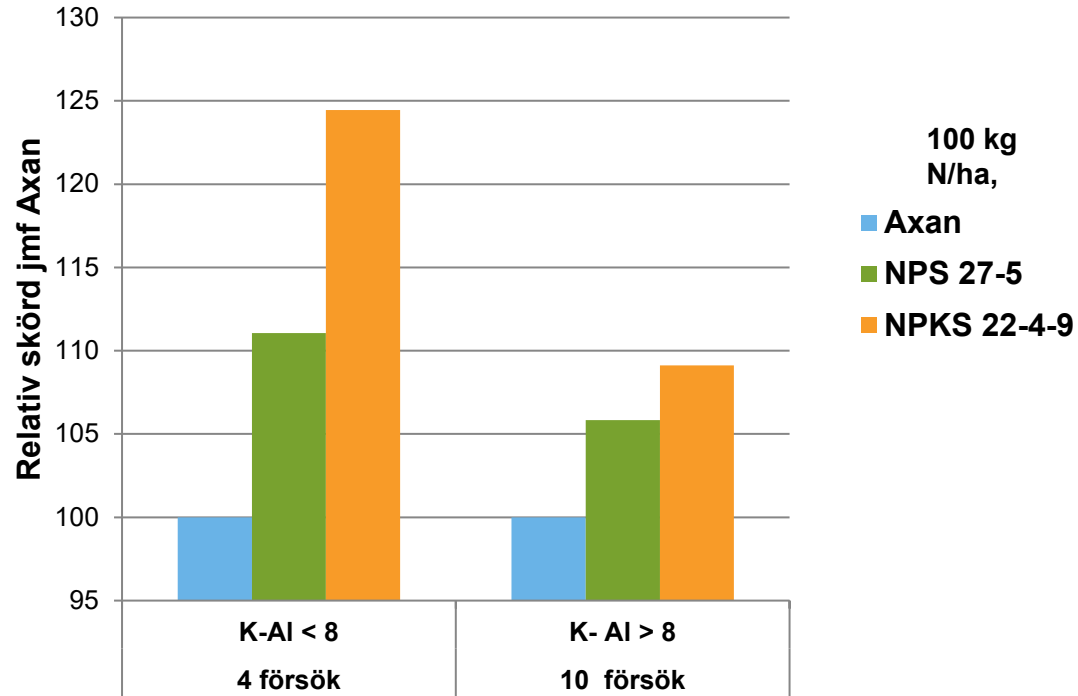
Svårlösligt

ca 150
kg/ha vid
K-AL-tal 6

ca 1250
kg/ha vid
K-HCl 50

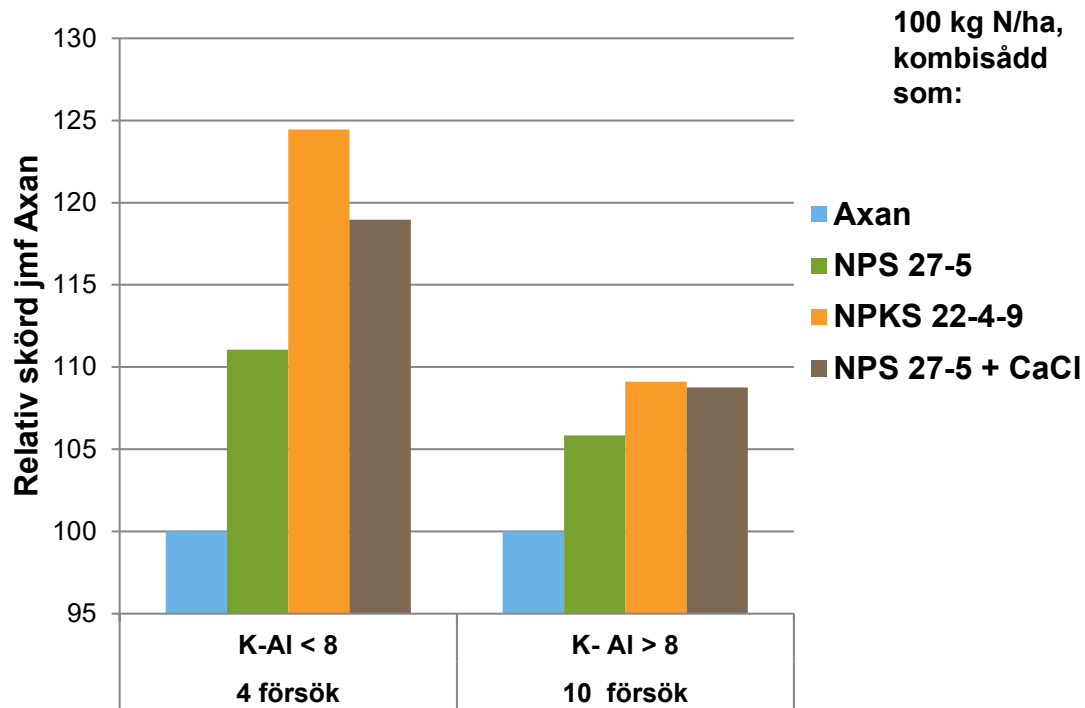
Kalium i vårkorn

NPK till vårkorn, YA-0901 14 försök 2010-2011

Kalium i vårkorn

NPK till vårkorn, YA-0901 14 försök 2010-2011

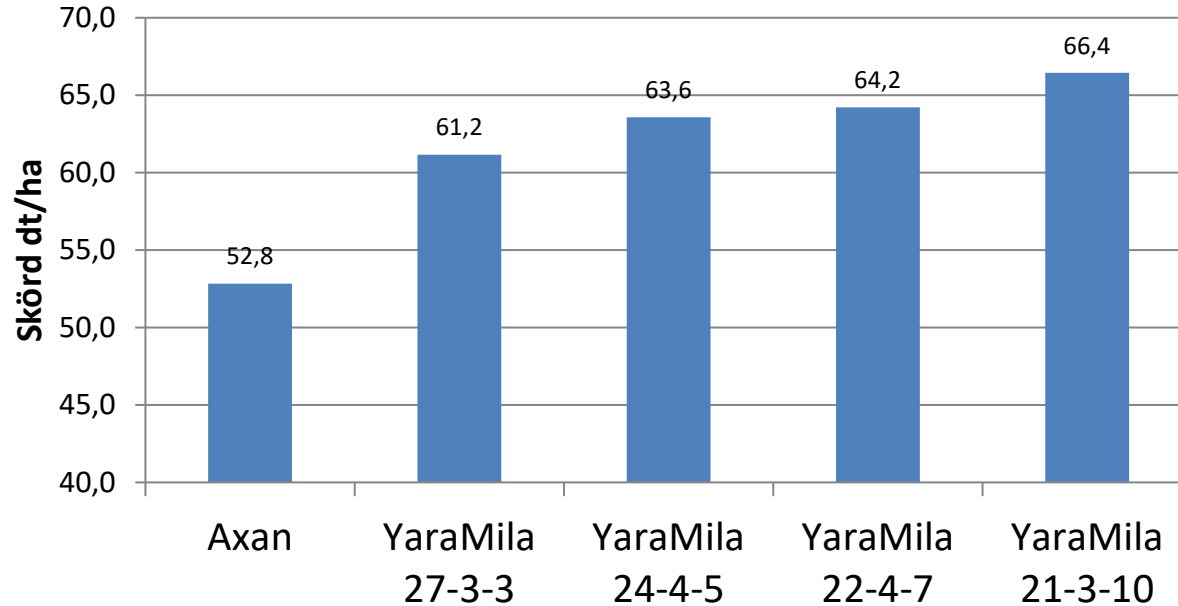
YaraMila 120 N

Axan, 120 N

**NPK till vårkorn, Främmostad 2017
P-AL-tal 9,5, K-AL-tal 5,4, lerhalt 5%, pH 5,9**

NPK till vårkorn, Främmostad 2017

P-AL-tal 9,5, K-AL-tal 5,4, lerhalt 5%

kg K/ha	0	12	23	37	58
kg P/ha	0	12	18	22	17

Avvikande parametrar

Jordparametrar	Bra	Dåligt
pH	7,4	7,2
K-AL	6,6	5,7
P-AL	4,8	3,3
Plantanalys		
Kalium	1,7	0,6
Kväve	3,8	2,9
Fosfor	0,27	0,13
Övrigt		

Staffanstorp 7 juli

Tabell 8. Lättlösligt (AL) fosfor och kalium, förråd (HCl) av fosfor och kalium samt K/Mg-kvot.
 Statistik för omdrev 2.

*Table 8. Readily soluble (AL) phosphorus and potassium, stored (HCl) phosphorus and potassium
 and K/Mg ratio. Statistics for sampling series 2.*

	P-AL	K-AL	P-HCl	K-HCl	K/Mg-kvot
	mg/100 g lufttorrt prov				
Antal	2034	2034	2031	2031	2033
Min	0,5	0,3	18	10	0,1
Max	115,4	144,0	302	806	44,4
Medelvärde	8,2	12,4	70	173	1,4
Stdav.	7,7	8,7	29	143	1,5
Percentiler:					
5 %	1,9	3,2	37	29	0,3
10 %	2,4	4,3	42	36	0,4
25 %	3,7	6,6	51	63	0,6
50 %, medianv.	6,0	10,4	64	127	1,1
75 %	10,0	15,9	83	246	1,9
90 %	16,2	22,6	105	384	2,8
95 %	21,5	28,1	123	465	3,6

Kalium - sammanfattning

- Varierande resultat i försök – optimala fuktförhållanden ger lägre kaliumbehov – torra ger större behov.
Vinterkyla och vårfrost kan ge större utslag.
- Grödans totala behov av kalium är flerfaldigt högre än bortförseln – markstatus måste därför hållas på en rimlig nivå.
- Stor risk för kaliumbrist i spannmål och oljeväxter efter vallbrott där markprofilen tömts på kalium.
- Försök pekar mot att kalium ger en synergi med P.
- Markens kaliumleveransförmåga kan vara från några få kg till ca 100 kg/ha o år.
- Kalium kan minska risken för snömögel.

Räkna på kalium!

- Använd en aktuell markkartering för att hålla koll på K behovet – K-AL och Ler
- Ha koll på balansen, ligger du + eller – i växtföljden
- Om nötstallgödsel finns – använd den med fokus på K-AL värdena
- Dra nytta av kombinationseffekten av N+P+K och kombisådd

Tack!

hugo.hjelm@yara.com